

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vracajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Kraljeva ulica 5.
Telefon st. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri postnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

BALKANSKA CARINSKA UNIJA

Senzacijonalne informacije pariškega tiska — Dr. Beneš predlaga carinsko zvezo med balkanskimi državami in Malo antanto s Poljsko — Dr. Curtius o Briandovem govoru

Pariz, 30. marca. Tukajšnji listi poročajo, da je češkoslovaška vlada sklenila takoj podvzeti odločne protiukrepe proti avstrijsko-nemški carinski uniji. Po sklepu vlade bo zunanj minister dr. Beneš te dni odpotoval v Beograd in v Atene ter tam predlagal osnovanje carinske alianse med balkanskimi državami skupno z Malo antantom in Poljsko. Dr. Beneš se bo pri tej priliki tudi posvetoval o skupnem nastopu na prihodnjem zasedanju Društva narodov, če bo prišlo na dnevn red vprašanje avstrijsko-nemške carinske unije. V pariških krogih to iniciativu dr. Beneša v splošnem odobravajo, čeprav izražajo bojanec, da bi tako regionalna razcepitev Evrope onemočila Briandovo Panevropo.

London, 30. marca. Ostri Briandov govor na sobotni seji francoske poljske zbornice proti avstrijsko-nemški carinski uniji je izvallen v tukajšnjih krogih precejšnjo presenečenje. Oficijski »Daily Herald« objavlja očividno inspiriran članek, v katerem nagnja, da se Anglija omrežuje v svoji akciji zgoli na pravno proučitev avstrijsko-nemškega pakta. Če se izkaže, da je ta dogovor v skladu z mirovimi pogodbami in ženevskimi protokoli, je za Anglijo ta zadeva rešena, odločno pa bo nastopila proti temu, da bi skupina držav vsliljevala drugim skupinam svojo voljo.

Dunaj, 30. marca. Podkancelar dr. Schober bo pri današnjem diplomatskem sprejetju zavzel stališče k Briandovemu govoru. Oficijelne razprave o tem ne bo, ker se Avstrija popoloma solidarizira z odgovorom, ki ga bo podal nemški zunanj minister dr. Curtius jutri v nemškem državnem svetu. V razgovoru z urednikom »Sonn- und Montagszeitung« je nemški zunanj minister dr. Curtius med drugim izjavil:

Predvsem moram ugotoviti, da bomo popolnoma mirno in stvarno proučili Briandov govor. Nočem prilivati olja kognju in bom svoje stališče obširno in mirno obrazložil na torkovi seji državnega sveta. O tajnosti našega dogovora in presenečenju, o katerem je govoril g. Briand, lahko rečem, da smo storili vse, kar je bilo mogoče, da se tak sum odvrne, in iz mojih posasnil bo razvidno, da bolj realno sploh nismo postopati. Javnosti bila postavljena pred gotovo dejstvo, marveč je bila ideja carinske unije med Avstrijo in Nemčijo izročena mednarodni javnosti. Bilo pa bi nemiseln in neopertno vreči v javnost samo megeleno idejo, ker bi to še bolj zbudilo sum in razne domneve. Zaradi tega smo moralni najprej izdelati načrt, o katerem se sedaj lahko razpravlja. Postopali smo torej kar najbolj lojalno in smo se izogibali vsega, kar bi bilo povod za tako presenečenje. Zato ne more biti niti govor o tem, da hčemo nekako zanetiti požar v zbujni vzinemirjenje. Iz svojih namenov ne delamo nobene tajnosti in krivično je dolžiti nas, da rušimo mir. Gre izključno za gospodarski, ne pa za politični problem. O krešenju mirovih pogodb prav tako ne more biti govor. Naravno pot do sanacije Evrope se mora pričeti v malem, šele potem se lahko razširi na vso Evropo, pri čimer bomo lojalno sodelovali. Izredno obžalujem, da je g. Briand mnenja, da mi zapuščamo pot miru. Upam, da bo po naših pojasnilih to svoje mnenje korigiral.

Avtstrijski zvezni kancelar o carinski uniji

Dunaj, 30. marca. Zvezni kancelar dr. Ender, ki je bil včeraj v Dornbirnu, imel ob neki slavnostni prilici govor, v katerem se je najprej bavil z notranjo politiko Avstrije ter na to govoril o pogodbami med Nemčijo in Avstrijo. Obrazložil je načelo in zgodovino postanka te pogode. Avstrija in Nemčija pogode še nista sklenili, temveč sta o tem najprej obvestili vesile, pri katerih je ta načrt kar je značilno dvignil vihar ogorčenja. Za vsakim korakom med Avstrijo in Avstrijo vidijo v inozemstvu namene združitve, pred katero imajo očvidno velik strah. Praktično je torej Evropa zelo daleč od tega, da bi mogla uresničiti idejo Panevropo kot gospodarske enote. Vsak korak v tej smerni zbuja največje nezaupanje. Ker manjka med evropskimi državami solidarnosti, je razumljiv tudi položaj Evrope napram Rusiji. Narod ne more razumeti postopanja evropskih držav napram Rusiji.

Znano pa je, da se Rusija brez strojev in inženjerjev iz Evrope ne bo mogla dvigniti in da se boljševizem tamkaj brez sredstev ne bo mogel držati. Za preprečitev evropske gospodarske križe bi se morale združiti predvsem vse evropske države, kar pa naibbrež tudi še ne bi zadostovalo. Temu velikemu bloku bi se morala priključiti še Amerika, na kar pa kakor dr. Enderju zagotavljajo, niti od daleč ni misliti.

Odgovor dr. Curtiusa Briandu

Berlin, 30. marca. AA. Briandov govor v francoskem senatu ne bo ostal brez odgovora. Bržkone bo nemški zunanj minister dr. Curtius odgovoril Briandu na jutrišnji seji državnega sveta. V svojem

govoru bo pojasnil predvsem očitek, da sta Nemčija in Avstrija postavila Francijo in ostale države, ki so podpisale ženevski protokol, pred gotovo dejstvo. Nemški krogovi povdarijo, da je nastal premir v nemško-francoskih odnosih, kar Briand obžaluje v svojem senatnem govoru, že tedaj, ko je Francija odloknila poravnavo v saarskem vprašanju.

Italijansko stališče

Rim, 30. marca. Po raznih vesteh bo italijanska vlada objavila svoje stališče glede na nemško avstrijski carinski dogovor bržkone že te dni, ker so italijanski strokovnjaki dokončali svoje proučevanje. Italijansko stališče bo bržkone v splošnem odgovarjalo angleški sodbi in se bo bavilo, ne da bi se posebej spuščalo v vprašanje skladnosti z obstoječimi pogodbami, s pridržki, ki jih mora Italija v interesu svojih gospodarskih stremiljen označiti.

Briand ne potuje v Tunis

Pariz, 30. marca. AA. Listi poročajo, da zunanj minister Briand, ki mora ostati v Parizu zaradi nemško-avstrijske carinske pogode, ne bo spremljal predsednika republike Doumerguea na njegovem potovanju v Tunis. Predsednika republike bo na tem potovanju spremljal pravosodni minister Berand.

Rusija zadovoljna z žitno konferenco

Anglija proti ugodnostni politiki in znižanju nadprodukcije — Argentinske grožnje z odpovedjo trgovinskih pogodb

Rim, 30. marca. Na včerajšnji popoldanski seji žitne konference v Rimu je podal angleški delegat Halli v imenu angleške vlade izjavil, da Anglija ne more ostaniti mirna zaradi padca cen agrarnih pridelkov, nikakor pa tudi ne more pristati na ugodnostne tarife, ker je mnenja, da gre za splošno krizo, ne pa za krizo, izvanzo vsled nadprodukcijske. Vsako stremiljenje za znižanje agrarne produkcije je neverno in se mora zaradi tega ta namesta popolnoma izločiti iz ukrepov za nadprodukcijske krize. Iskati se mora druga pot po kateri se bo dovajalo žito onim, ki ga potrebujejo.

Ruski delgat Krizman je v svoji izjavi naglasil, da je sovjetska delegacija z dosedanjim potekom konference zadovoljna, ker se je pokazalo, da konferenca ni naperjena proti sovj-

etski Rusiji. V svojih nadaljnjih izjavah je naglašal, da Rusija ni izvajala dumpinga, marveč je dala na trgu samo presežek svoje produkcije, ki se je zadnjih leta vsled intenzivne obdelave zemlje zelo povečala. Kar se tiče groženj argentinskega delegata, da bo Argentina odpovedala trgovinsko pogodbo z vsemi državami, ki kupujejo rusko žito, je Krizman izjavil, da ga pušča ta grožnja popolnoma hladnega, ker se Rusija predvemo zaveda, da je vsak poizkus izločiti iz gospodarstva največjega producenta, v naprej obojeni na neuspeh.

Konferenca je nato izvolila petčlansko komisijo, ko bo podrobno proučila vsa vprašanja, o katerih je konferenca doslej razpravljala ter na to sta vila plenumu primerne predloge.

Trošarina na umetne brezalkoholne piže

S 1. aprila se prične pobirati banovinska trošarina na umetne brezalkoholne piže — V Ljubljani jo bo pobiral mestni dohodarstveni urad, na deželi pa oddelki finančne kontrole

Ljubljana, 30. marca. AA. Kraljevska banska uprava razglasa:

Po odobrenju ministra financ se prične s 1. aprilom 1931 pobirati v dravski banovini banovinska trošarina na umetne brezalkoholne piže, ki znaša Din 1.— od vsake steklenice pod 1 litrom vsebine, pri večjih steklenicah pa Din 1.— od vsakega začetega litra vsebine. Naravne mineralne vode in brezalkoholne piže, napravljene brez dodatkov kemikalij, so te trošarine proste.

Za pobiranje te trošarine se odreja začasno sledje:

V ljubljani pobira to trošarino mestni dohodarstveni urad skupno z mesto užitno. V krajih izven Ljubljane jo pobirajo oddelki finančne kontrole in sicer v prvih vrstih pri producentih (prodajalcih) brezalkoholnih piž. Leti so dolžni voditi od 1. aprila t. l. dalje točen mesečni register o proizvodnji in prodaji brezalkoholnih piž. Register se mora voditi v treh izvodih s kopiranjem. Ob koncu meseca se mora zaključiti in najkasneje do 8. dne prihodnjega meseca prosloditi spričojnemu oddelku finančne kontrole ter hrkati plačati odgovarjajočo trošarino s poštno poštnico na račun kraljevske banske uprave.

Prodajalci in gostilničarji, ki nabavljajo brezalkoholne piže izven dravske ba-

novine, so dolžni vsak prejem v 24 urah prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole in obenem plačati trošarino na čekovni račun kraljevske banske uprave.

Vsako nasprotno postopanje od strani producentov in prodajalcev in gostilničarjev, ki ima namen prikrivati ali onemogočati plačilo te trošarime, se bo strogo kaznovano.

Vzorec registra kakor tudi vse ostale informacije dobijo interesenti pri pristojnem oddelku finančne kontrole.

Povratek Pilsudskega v Varšavo

Varšava, 30. marca. AA. Maršal Pilsudski je včeraj prispel z ruščcem »Viher« v Gdinsko. Sprejema se so udeležili vsi člani vlade in člani maršalove rodbine. Po naziranju poljskih političnih krovov pomeni povratek poljskega maršala po več mesečnih odstopnosti začetek velikih izprememb v poljski vladni kakovosti tudi v poljski zunanji politiki.

Varšava, 30. marca. Maršal Pilsudski se je davi po več tedenski odstopnosti vrnil v Varšavo in bo takoj prevzel vladne posle.

Tečaj o moderni šoli

Danes je bil otvorjen v Ljubljani tečaj o moderni šoli, ki se ga udeležuje 450 učiteljev in učiteljic iz vse bano-

vine

Ljubljana, 30. marca

Stremiljenja za splošno poglobljivo pedagoško življenje po modernih vzgojnih načelih je rodilo pri nas že prav lepo uspehe, zmagajo teh modernih idej pa lahko imenujemo tečaj o moderni šoli, ko je naše proslovno ministerstvo povabilo tri nemške pravoboritelje za moderno šolo, da naše učiteljstvo seznanijo z idejami, ki jih propagira in so se prav znatno uveljavile že tudi pri nas. Nemški strokovnjaki so se vabilu ministrstva odzvali dragovolje in UJU je organiziralo njih tečaje že v Beogradu, kjer se ga je udeležilo nad 1200 učiteljev in učiteljic, in v Zagrebu, kjer je nemški predavatelje poslušalo z največim zanimanjem 700 učiteljev, dave se je pa tečaj pritev v veliki dvorani Uni-

onca za učiteljstvo naše banovine.

Ze v petek včeraj se je iz Zagreba pripeljal v Ljubljano vodja tečaja g. ministarski svetnik Erich Hylla iz Berlina, v soboto zvečer pa sta za njim prispevali šolski nadzornik g. Schmidt, ki je nadzornik okraja Sprottau, in rektor-upravnik Delovnega šolskega seminarja v Essenu g. Binger, ki so jih sprejeli zastopniki prosvetnega oddelka banske uprave in zastopniki UJU. Odlični tuji pedagi so se nastanili v hotelu »Union«, kjer jim je bila v soboto zvečer prirejena intimna večerja, ki so se udeležili še predavatelji in učitelji.

Govor nemškega pedagoga je sledilo burno odobravanje. Ko je poverjenik UJU g. Skulj še naznani, da so predavanja vsak dan od 9. do 12. ter od 15. do 17. in, da je zadnja ura namenjena vsak dan diskusi, ki naj se je poslušalci čim najbolj udeležujejo, je tajnik Kobal razglasil še nekaj informacij zaradi nakaznic za stanovanja in drugih podrobnosti tečaja, nato je pa pričel ministerialni svetnik g. Hylla svoje prezanimivo predavanje.

Iz kratkega razgovora v odličnimi tuji pedagogi posnemamo, da so dobili povod v naši državi najboljši vtis, zlasti jih pa veseli veliko razumevanje za njihova predavanja, ki so povsod sijjajno obiskana. Posebno jih je prezenetil velik obisk v Ljubljani, ker je sedež ob ljudskem štetju, ko je velik del učiteljstva zaposlen s popolnovanjem prebivalstva, čas za take prireditve zelo neugoden. Ze po teh vtisih in razgovorih, po izvrstni organizaciji in po nevadavno živahnemu udeležbi pri diskusiji je upravičeno njih upanje, da ostane nemška centralna in naša učiteljstvo prav živo udejstvuje po njihovih principih. Posebno se je o tem prezentiral rektor Binger pri praktičnih vajah s šolsko deco in je bilo kljub jezikovnih težav lahko delati z njo. Predavanjem je priključeno tudi mala razstava del učencev Delovnega šolskega seminarja v Essenu, ki ga upravlja rektor Binger pri pismenih del učencev osnovnih šol okoliša Sprottau. Kep se pa našega ljudstva in lepot naših krajev tiče, so propagatorji modernega šolstva do dna srca očarani.

Zima v Ameriki

Newyork, 30. marca. V zapadnih in južnih-pokrajinskih Ameriki je zavladala huda zima Iz vseh krajov poročajo o velikih snežnih zamejih. Temperatura pa je padla na 10 stopinj pod nivo. V bližini Thwnera (Colorado) je obtičal v snegu avtobus, na katerem se je vozilo 23 otrok. Pet otrok je zmrlnilo, ostale pa so rešili z letalom. Skupno je dospelj javljenih 12 smrtnih žrtev zaradi mraza.

«Zepelin» v Budimpešti

Budimpešta, 30. marca. »Grof Zepelin« je včeraj preletel dvakrat Dunaj ter nato letel v smeri proti Budimpešti, kjer je ob 8.40 s 14 potniki pristal na otoku Chepel. Priprava je prisostvovalo 50.000 gledalcev. Pri pristanku zrakoplov je pomagal 250 vojakov. Četr ure pozneje se je »Grof Zepelin« s 40 potniki, med njimi tudi z vojnim ministrom Gömbesom, ponovno dvignil ter ob pol 5. popoldne zopet pristal na otoku. Ob 5. je zrakoplov startal za povratek v Friedrichshafen.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza. Devize: Amsterdam 22.83, Berlin 13.557—13.5875 (13.5725), Bruselj 7.9239, Budimpešta 9.9261, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 799.16—802.16 (800.66), London 276.67, Newyork 56.73—56

Peki in cene kvasa

**Odgovor velenindustrijalca g. Arka pekovskim zadru-
gam v Ljubljani, Celju, Mariboru in Ptiju**

Zagreb, 29. marca.

V št. 68 »Slovenskega Naroda« z dne 26. t. m. je izšel nekakšen odgovor pekovskih zadruž v Ljubljani, Celju, Mariboru in Ptiju, ki kulminira v trditvi, da se dobi iz 100 kg moke samo 120 do 122 kg kruha, kar mora biti vsakemu nepristranski čitatelju mnogo merodajnejše od naravnosti trditve nekolikih pekovskih zadruž, pa si bo isti po verodostojnosti trditve iz področja pekovske obrti lahko sam napravil zaključek o verodostojnosti njihovih ekskurzij na polje in dusterje kvasa.

Smatram, da bom tem strokovnjakom, ki tako slabo razumejo svoj poseb, da ne morejo dobiti iz 100 kg moke več, kakor 120 kg kruha, najbolje odgovoril tako, da prekinem z njimi vsako nadaljnjo polemiko.

Za pravilnost svojih prejšnjih trditv

se pa sklicujem na »Schweizerische Bäcker- und Konditor-Zeitung« iz letosnjega leta št. 33, stran 6, kjer je rečeno, da se dobi iz 100 kg moke 137.5 do 145.7 kg kruha, kar mora biti vsakemu nepristranski čitatelju mnogo merodajnejše od naravnosti trditve nekolikih pekovskih zadruž, pa si bo isti po verodostojnosti trditve iz področja pekovske obrti lahko sam napravil zaključek o verodostojnosti njihovih ekskurzij na polje in dusterje kvasa.

Vsihujete se vprašanje, čemu vodi teh zadruž, ki ob ogromnem številu pekovskih obrtnikov v naši državi ne reprezentirajo celokupnega pekovskega stanu, to kampanjo, ali je altruističnih nagibov am samo da ustrezijo komu drugače?

Vladimir Arko, velenindustrijalec.

Besedo imajo naši čitatelji

Še o cenah kvasa

Te dni je bil objavljen v »Slovenskem Narodu« članek o neupravičenem dobici pri prodaji kvasa, ki ni povsem točen. V kalkulaciji stroškov za izdelavo kvasa se je izpustilo naslednja postavka. Iz broge, ki ostane po izdelavi 1000 kg kvasa, se izdelava približno 100 l alkohola, ki krije ca. eno tretjino rezije, odnosno povija s tem superprofit na Din 13. — pri kriprodanega kvasa. Nadalje se je omenilo, da je izšel dne 10. aprila 1929. zakon, na podlagi katerega se ne sme izdati nobena koncesija za izdelavo kvasa za dobo 6 let in da je glavni motiv za koncesioniranje in monopoliziranje proizvodnje kvasa zahteva po kontroli države za pripadajoči ji troškarino v znesku Din 4. — za 1 kg kvasa. Po našem mnenju ni to glavni motiv tega zakona, ker bi država, ki nadzira tisoče podjetij, da točno plačujejo uslužbeni davek, tudi lahko vodila natančno kontrolo še nad petimi ali tudi desetimi novimi tovarnami, ne da bi jih bilo treba za doseglo točno kontrole segati po takto rigoroznih odredbah, ki so v očito škodo konsumentov in nej sami.

Ni moj namen raziskati motiv tega zakona, temveč dokazati le škodljivost take odredbe, ki ubija a priori vsako konkurenco, v kar naj služi sledič primer.

V letu 1928 je bila izdana neki tvrdki koncesija za izdelavo kvasa po ameriškem sistemu. Povdarnim po ameriškem sistemu, ker je morda ravno ta sistem imponiral v Beogradu in bil povod, da so izjemoma izdali koncesijo. Nova tvrdka se je nekaj mesecov resno pečala z mislijo zgraditi veliko tovarno za kvase ter je tudi že naprosila za stavbo dovoljenje. Z izdajo novega zakona v mesecu aprilu 1929, ki je zasigural kartelu monopol, je tvrdka takoj opustila vse projekte za veliko tovarno. Začela je izdelovati dnevno nekaj kg kvasa in sicer samo toliko, da si s tem varuje koncesijo; pri tem pa inkasira že dve leti mastno odškodnino in kartela, odnosno kartelarinih tovarn. Z navedenim zakonom se je omogočila zopet možnost prostre konkurenčnosti in znižanje pretiranih cen kvasov, podprtih se je način industrije, odnosno trgovine ki ni običajen med realnim trgovskim svetom.

Vsekakor je pa zastaviti ves vpliv pri kompetentnih oblastih, da zadevo prejšnje ter ugotove, če je po zakonu dopustno izrabljivanje koncesije v take namene.

Omneni pa je še, da se doba 6 let, ki monopolizira izdelavo kvasa, avtomatično podaljša s tem, da se vsako leto citira ta zakon v »Službenih Novinah«. V aprilu 1930 je bil namreč ta zakon na novo obnovljen in s tem podaljšana doba do 1. 1936. Vsekakor je zagonetna taka praksa podaljšanja zakona, ker bi vsakod pričakoval, da se zele po preteklu določene dobe podaljša zakon zopet za gotov čas, če je še za to potreba.

Prijatelj kruha.

Glas svarilne trombe

Nisem se še oglasil, cenjeni gospod urednik, v tej prekoristni, pripravni in praktični rubriki, ki je pravzaprav kot nekak zvočnik, skozi katerega lahko prav vsak trobi in opominja ta pokvarjeni svet — da se izrazim s časom. Torej oglašam se prvič in to zato, ker hočem — ne sebi — temveč naši mladini dobro in ji hočem skozi ta »veliki zvočnik« zatropiti temeljito na ušesa. Sicer jih je o teh stvareh že precej trobilo, pa mislim, da vendar ne bo škodilo, če zatropim tudi jaz.

Torej že trobim in sicer o »randijih«. — Čudno, kaj ne, pa vendar je zelo potreben.

Gresta po cesti dva mlada mlečna študentka:

»Ti, pošluš, pred popouduš k men bova šla mal vn!«

»Ja veš, drons pa namorn, mam — no ugan, kuga — randi. Ar duš fant, de bjo ti vidu — kolosalna stvarca; no ja pa sej tjo bom že enkrat pokazul!«

»U kiro pa hod?«

»U četro, ampak je že useen fajn!«

Pa zopet drugič poslušam dve mladi študentki:

»Ja veš danes pa ne morem imam se stanek.«

»Mi ga boč pokazala?«

»Bon, pa pomisl, v peto že bodile in tako dalje.

Pa mislite, da vse to ni res? na lastna ušesa sem že večkrat slišal take in slične pogovore. Zato pazimo na mladino! Starši, odprite oči in boste previdni! ne verjemi te vsega svojim ljubčkom! Vam pride

šati, če imajo le kaj zmista za vrednost časa in dela. Predvsem mislimo tu na naši ministrstva, banckske uprave in razne direkcije. Železnice rabijo od nekdaj okrajšavo na vagonih, zato jih bi se torej tudi direkcija državnih železnic ne imenovala kar Dždž — tudi velikih črk ni treba, ker so zamudne za pisanje. Kar se pa organizacija, naj bi se namesto CMD, SKJ, ZKD, JZSS i dr. raje po vzgledu Orjurje imeno-

vale s prvimi zlogi posameznih glavnih besed s svojih imen, kar se imenujejo tudi vse tuje velike razstave, a jih vsakdo pozna po teh kratkih imenih, čeprav trajajo le nekaj mesecev. Torej, skrajni čas je, da si tudi naše organizacije izberu kratka in značilna imena, ki si jih vsakdo lahko zapomni, lahko izgovori in naglo zapisi. Prijatelj okrajšav.

v predvojnih časih, ko je n. pr. o Ljubljanci vedel samo to, kar je našel na zemljovidu. Ko se je končno s Slovenci srečal na solunski fronti, je takoj razumel, kaj jih je privledo tja. Slovenci pač niso mogli služiti državi, ki je odete in matere zapirala, sinove pa pošljala na fronto, da bi za njo umirali. G. polkovnik je takole zaključil svoj govor: »Naša država je mlada in mlada naj ostane ker so v naših srečih vedno mlade ideje, za katere smo se borili. To idejo in pa spomin na one, ki so za njo padli, bomo kot sveto zapuščino izročili tudi poznim rodovom.«

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponедeljek, 30. marca 1931, katoličani: Angela, pravoslavni: 17. marca, Pribislav.

DANASNJE PRIREDITVE

Oneča in drama: zaprti.
Kino Manea, Samo Ti.
Kino Ljubljanski dvor: Busterjeva karijera.

Kino Ideal: Na Golgoti strem.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Fahovec, Kongresni trg, Ustar, Sv. Petra cesta, Hočevar, Spodnja Šiška.

Stepič Peter

V soboto popoldne ob 15. je v Leonšču nenadoma umrl veletrgovec g. Peter Stepič iz Šiške; podlegel je težki operaciji. Pokojnik je spadal med naše najpopulnejše može, znan zlasti v trgovskih krogih in čistjan kot član najzajaznejših organizacij, posebno priljubljen je bil pa kot odličen pristaš zelenih bratovščine in pozdrževalen član Sokola. Za izredne zasluge mu je občinski svet ljubljanski podelil meščanstvo, pokojnik je bil pa tudi predsednik stavne zadruge »Sokolski dom« v Šiški, ki se je za njega žrtvoval z vsemi svojimi močmi. Našteti vse njegove zasluge bi bilo nemogoče, saj je bil delavcem v radodaren povsod, kjer so ga rabili, vedno je bil pa velik prijatelj tudi novinarjev.

Rojen je bil pokojni 9. marca 1866 pri Sv. Krizi pri Kostanjevici na Dolenjskem. Kot kneški sin je že z 10 letom odšel po svetu, kjer se je z živilo vztrajnostjo in veliko prijeno inteligenco kmalu osamosvojil in postavil temelje svoji veliki vienski trgovini, ki slovi po vsej državi. Vedno veseli in v vseh organizacijah agilni Peter Stepič je bil kljub svojim 65 letom še nenavadno krepak in živahan, zato je ga njegova nagla smrt tako globoko presunila, njegove številne prijatelje in znance. Zapušča sina in dve omoženi hčerki. Pogreb bo jutri ob 15. v Spodnji Šiški iz hiše žalosti v Tržni ulici 6. na pokopališče v Sv. Krizi. Blagovem možu česten spomin, njegovi družini pa naše najiskrenje sožalje!

— Bratje! Ze zopet je neiprosna smrt posegla v naše vrste ter nam ugrabila našega zvestega člena brata Petra Stepiča. Dolžnost nas veže, da spremimo blagopokojnika, ki je bil dolga desetletja velen v našem društvu, v čim večji številu na poslednji poti. Zbirali se bomo v torek 31. t. m. ob 3. uri pred hišo žalosti, Tržna ulica 6 (Sp. Šiška). Krov civilnega znakom. Blagopokojniku časten spomin. Zdravilo! Uprrava »Ljubljanskega Sokola.«

Sokol I. javlja svojemu člansvu, da je preminil zvest član in podpornik br. Peter Stepič, čigar pogreb bo v torek ob 3. uri popoldne izpred hiše žalosti v Spodnji Šiški. Obenem vabi uprava članstvo, da blagega pokojnika spremi na njegovi zadnji poti v čim večji številu. Oblike cilvilna z znakom. Zdravo! Uprrava.

— Bratje! Ze zopet je neiprosna smrt posegla v naše vrste ter nam ugrabila našega zvestega člena brata Petra Stepiča. Dolžnost nas veže, da spremimo blagopokojnika, ki je bil dolga desetletja velen v našem društvu, v čim večji številu na poslednji poti. Zbirali se bomo v torek 31. t. m. ob 3. uri pred hišo žalosti, Tržna ulica 6 (Sp. Šiška). Krov civilnega znakom. Blagopokojniku časten spomin. Zdravilo! Uprrava.

Afrika govori

Senzacijonalni kulturni zvočni film.

Le še nekaj dni nas loči od premiere filma, ki ga že z veliko nestrpnostjo pričakujemo staro in mlado — to je premiere zvočnega ekspedicjskega filma »Afrika govori« ali karok imenujejo film s podnaslovom »Raj pekla«. Prvič je prodrla zvočna kamara v pragozd med divje zveri, v puščino med njene eksotične prebivalce in skorajso nujno glasove povsem naravnino in točno. Filmska in zvočna kamara sta nam takoreč živo pričarali ves afriški črti kontinent na filmsko platno in človek pri gledanju tega filmskega dela malodane pozab, da sedi v kinematografu, tako živo vplivajo prizori in naravni glasovi. Skoroda mraz sprejeti gledalca, ko vidi pred seboj ogromnega kralja pustine — orjaškega leva in čuje obenem njegovo rivojenje, ki se mogočno razlega po dvorani. In kakor lev, tako se nam predstavijo sloni, leopardi, bivoli, žirafe, zebre, nosorogi, gnuji, noji, razne vrste opic i. t. d., vsi s svojimi naravnimi glasovi poleg slike.

Ni čuda torej, da je film vzbudil vse povsod ogromno senzacijo in da tudi ljubljansko občinstvo že težko čaka večinočne premiere tega grandioznega filma. Predstave bodo na velikonočna praznika vsakokrat ob 11. ura dop., nadaljnje dni pa dnevno ob pol treh pop. v Elitnem Matici.

Iz gledališke pisarne

Gospa Slava Scherban-Severjeva gostuje v sredo 1. t. m. v ljubljanski drami in sicer v vlogi Olge v Andrejeva drami Mladoletje. Gospa je že parkrat nastopila na gledaliških deskah z veliko ambicijo, ki dokazuje njen talent pa tudi s precejšnjimi in prizanimi uspehi. V sredo kreira vlogo Olge, ki jo je sicer igrala v naši zasedbi gospa Vida Juvanova. Predstava je izven abonanca in veljajo znižane dramske cene. Zadnje tri dni velikega tedna ostane drama zaprt.

Kulturno delo

Umetniške Matice

IV. redni občni zbor Umetniške Matice, ki je štel lani že 1234 članov

Ljubljana, 30. marca.

Prodira spoznanje, da je resnična umetnost — živiljenska, da je umetnik človek, njegovi produkti so pa namenjeni živiljenju, ljudem — ljudstvu. Toda globoko je še zakoreninjen nazor, da je umetnost privilegij sitih in pa zaklenjen za klad galerije, po besedah našega umetnika Vidmarja. Tako prejemajo člani za mal denar vseko leto originalne odštite grafik in knjige z reprodukcijami najboljših del posameznih umetnikov ter so s tem stopili v najtejšo zvezzo z našo sodobno umetnostjo.

Stopamo, in moramo stopati, iz dobe posameznikov in duševne zasluženosti »mas« v dobo skupnosti in stremljenju po popolnemu, vespolni demokraciji, svobodi, ko se ne bomo več locili na izbrance in za vržence. Seveda še tem bolj veseliti program kulturnega društva, Umetniške Matice, čigar IV. redni občni zbor je bil v soboto.

Umetniška M. je bila ustanovljena leta 1928. Namen društva je propagirati sodobno moderno umetnost z izdajanjem časopisov, oblikovalci, umetniki, edenčni umetniških edicij, slik, umetniških monografij in almanahov, po načinu knjižnic.

To njen delo je tem večjemu, ker je upodabljaljoča umetnost ljudstvu najmanj dostopna; slike, ki jih se more nabaviti redki, zato je tudi ljudstvo ne pozna ter ne more ceniti. Tudi umetniške razstave se vrše le v večjih mestih ter jih ljudstvo ne poseča. Zato lahko trdim, da je kvečjeno en odstotek vsega naroda deležen dobrin ter umetnosti. Umetniška M. pa smatra, da umetnost ne sme biti privilegij posameznikov ustavov v posameznikov, temveč last vsega človeštva — kar je tudi izvedljivo.

Tudi naša knjiga je bila komaj pred stoletjem ljudstvu težko dostopna, saj je bilo 95 odstotkov analfabetov, danes je pa s pomočjo agilne propagande prodrla že v slednjih letih. Prav tako je dandanes z upodabljaljočo umetnostjo kot je bilo pred stoleti s knjigo — prav za prav je bilo, zdaj pa tudi v tem pogledu mnogo boljje in ne v najmanjji meri po zaslugi Umetniške Matice. Njeni člani dobes došli vse po dve originalni grafiki naših umetnikov in po eno monografijo za 24 Din letne članarine. Društvo je doslej izdelalo grafike slikarjev: Frana Stiplovska, Toneta Kraja, Ivana Kosarja in Nika Pintara ter monografiji kiparja

Zborovanje odvetnikov

Dnevne vesti

— Ustanovitev češkoslovaško - jugoslovanske trgovske zbornice. Jutri ob 15.45 se bo vršil v posvetovalnici staromestnega magistrata v Pragi ustanovni občinobor češkoslovaško - jugoslovenske trgovske zbornice. Udeleže se ga naš trgovinski minister Juraj Demetrović, naš poslanik dr. Albert Kramer, češkoslovaški trgovski minister, dr. J. Matoušek ter zastopniki drugih gospodarskih ministrstev in krogov, zaинтересiranih na gospodarskem bližnjaju med obema državama. Slovanski zavod v Pragi pa predi v sredo ob 17 predavanje ministra Demetrovića »O razvoju gospodarskih razmer v Jugoslaviji«.

— Promocija. V soboto 28. t. m. je promoviral na zagrebški univerzi g. Milan Kessler iz Ljubljane za doktorja vsega zdravilstva. Čestitano!

Počitniške kolonije češkoslovaške in ruske emigrantske dece na Jadranu. Jednotna slovanskih žen v Pragi je imela te dni sejo, katere se je udeležil tudi naš pisatelj, pesnik in politik Niko Bartulović. Predsednica Jednote ga Smolaf - Čapkova je v prisršnih besedah pozdravila odličnega gosta in mu pojasnila prizadevanje Jednote slovanskih žen, ki hoče ustanoviti na našem Jadranu več počitniških kolonij za deco. Že letos pošteje Jednota češkoslovaško in rusko emigrantsko deco na počitnice v Kraljevcu.

Navodilo emigrantom za ljudsko štetje. Drustvo »Istra« v Zagrebu objavlja: Narodna dolžnost vseh Slovanov iz krajev, ki so pripadli Italiji je, da v svetu točne ugotovitve števila emigrantov iz Italije izpolnijo rubriko 9. »državljanstvo« tako: Kdor je jugoslovenski državljan, naj napiše »jugoslovenski, emigrant iz Italije«. Kdor je pa še italijanske državljan, naj napiše »italijanski, emigrant Jugosloven« in sicer zase v vso rodbino. Prosimo gg. poslovce, naj pazijo na to, da bo omenjena rubrika izpolnjena v tem smislu.

— Izpremembra rodbinskega imena. Kr. bankska uprava dravske banovine je dovolila Vilibald Gaube, pristojnemu v občino Spičnik srez Maribor levi breg, izpremembu rodbinskega imena Gaube v Škerbink. — Franc Cačinovič, pristojnemu v občino Murska Sobota, je dovoljena izpremembra rodbinskega imena Cačinovič v Lanščak. Ta izpremembra velja tudi za njegovo ženo Marijo in nedodelne otroke Nikolijo, Janeza in Franca.

— Pravilno vodenje registrov o prejetih in potočenih količinah alkoholnih pijač. Vsi gostilničarji in trgovci, ki vodijo register o prejetih in potočenih količinah vseh vrst alkoholnih pijač, se opozarjajo — da se izognejo morebitnih neprilik in kazni — na točko 117 člena 109 trošarskega pravilnika, ki pravi, da so vsi prodajalci alkoholnih pijač dolžni omenjeni register koncem vsakega četrletja zaključiti, prenesti preostalo zalogal v novi register, stari register z vsemi prilogami pa najdalje do 10. aprila, julija, oktobra in januarja predložiti pristojnemu oddelku finančne kontrole. Na ta rok se vsi prizadeti ponovno opozarjajo, da je posebno še oni gostilničarji v mestu Ljubljana, kateri do sedaj sploh še niso vodili register, ker bo oddelek finančne kontrole proti vsem, ki bi ta rok zamudili moral postopati po zakonu. Priporoča se vsem, ki so v smislu trošarskega pravilnika dolžni omenjeni register, da si nabavijo knjižico »Zakon o državnih trošarini in pravilnik za izvrševanje tega zakona« v kateri najdejo vse podatke, ki so juri za pravilno vodenje teh registrov potrebeni. Knjižica (samo še nekaj izvodov) je tiskana v slovenskem jeziku in se dobri pri sekcijski zvezce finančne kontrole v Ljubljani, Breg 6, za ceno Din 25.

— Iz sodne službe. Za stalnega državnega uslužbenca je potrien in pomaknjen v višjo skupino sodniški pripovrnik pri okrožnem sodišču v Mariboru Andrej Mišek.

— Pristojnost za izdajanje železniških legitimacij. Po naredbi prometnega ministra je določena teritorialna pristojnost oblastnih železniških direkcij glede izdajanja železniških legitimacij, voznih vojaških itd. Železniška direkcija v Ljubljani izdaja železniške legitimacije za teritorij dravske banovine.

— Sprejem učencev v kmetijsko šolo na Grmu. Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu sprejme s 15. majem v npraviljalni gospodarski tečaj 20 gojencev. Tečaj je priprava za vstop v redno šolo, ki se prične v začetku novembra in v katero ne bo sprejet noben prosilec, ki ni dovršil z dobrim uspehom vsaj 4 razredov osnovne šole, če ni preje obiskoval npraviljalnega tečaja. Kandidati ne smejo biti starši manj kot 16 in ne več kot 19 let. Proseje je treba vložiti do 20. aprila. Poročna pojasnila daje ravnateljstvo.

— Zaklopne znamke, v slovenskem, hrvaškem, srbskem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku je tudi letos izdala uprava ljubljanskega velesejma kot reklamo za svoj pomladni velesejem, ki se vrši od 30. maja do 8. junija. Znamke so zelo okusno izdelane. Tvrde so naprošene, da jih zahtevajo od uprave velesejma, ki jim jih bo nemudoma brezplačno dostavila. Poštna uprava je dovolila, da se smenuje to vinje natepljiti na vse pisemke poštne pošiljke. — XI. ljubljanski velesejem bo od 30. maja do 8. junija. Velesejni niso važni samo vseled pospeševanja gospodarske intencionalne, oni so tudi važni faktorji v gospodarskem življenju, ker vzbujajo in pospešujejo podjetnost in dajo lastni deželi nov impulz delu v produkciji ter s tem povečujejo konzum. Razstavljalci na ljubljanskih velesejmih so bili doslej z uspehi zadovoljni, sklenili so trajne trgovske zveze z odjemalcem, kupujejo se pa tudi nudile velike ugodnosti, kajti na skupnem prostoru je mogel pregledati blago in si izbrati najboljše, preraču-

nati cene in sklepali s solidnimi tvrdkami trajne trgovske zveze. Zato interesenti radi obiskujejo ljubljanske velesejme. Za naša podjetja je torej ljubljanski velesejem edinstvena priložnost, da izneso svoje proizvode pred široki internacionalni forum in razširijo krog svojih odjemalcev. Prijave za udeležbo na XI. ljubljanskem velesejmu se že sprejemajo. Vse informacije daje urad velesejma v Ljubljani.

— Odjaja zgradbe dvonadstropne poduradniške stanovanjske hiše na Raketu se bo vršila potom oferljata licitacija dne 16. aprila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani. — Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti, proračuni in po- goji pa pri istem oddelku.

— Raspis za dohavo osnutkov za koleke Osrednje protituberkozne lige. Osrednja protituberkozna liga v Ljubljani razpisuje za dohavo osnutkov za lastne koleke javen načrt. Trije najboljši osnutki bodo nagrjeni. Izdelane osnutke je vložiti najkasneje do 10. aprila do 12. ure v pisarni lige, Miklošičeva cesta 20. I. nadst. soba 202 v započetem ovitku z geslom. Vsa podrobnejša pojasnila se dobe v pisarni lige vsak dan od 8. do 12. ure.

Danes ob 4., 7. in 9. Premiera operete najnovejših po- pevk, flira, ljubezni, smeha in za- bave!

Samo Ti

V glavnih vlogah priljubljeni igrači iz nepozabnega filma »Dvoje src v % taktu«

CHARLOTTE ANDER
WALTER JANSEN
PAUL MORGAN
FRITZ SCHULTZ

Kot določnilo divno-čarobna re- vija v naravnih barvah

IGRA LUTK

Predprodaja vstopnic od 10. do 1/2 13. ure!

Elitni Kino Matica

Telefon 2124.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo, hladno vreme. Tudi včeraj je bilo po večini krajev naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 12.3, v Ljubljani 10.2, v Mariboru 7.8, v Beogradu 3.5. Iz drugih krajev ni poročilo o temperaturi. Davi je kazal barometer v Ljubljani 770.9 mm, temperatura je znašala — 2.6.

— Dve težki nesreči. V soboto dopoldne se je peljal Rudolf Bobnar, 31letni npraviljalni finančni kontrolor, s kolesom službeno iz Medvod v Medno. Med potjo ga je dohitev tovorni avto 2998 in se zatekel vanj. Kolesar je odletel kakih 10 metrovdaleč in nezavesten bležal. Težko poškodovanega Bobnarja so prepeljali v ljubljansko bolnico. Njegovo stanje je krščeno. Težka nesreča se je pripetila včeraj popoldne v Hrastniku, kjer je padel z balkona 6-letni rudarjev sinček Viljem Konec. Otrok je padel na glavo in si pretresel možgane. Njegovo stanje je zelo resno.

— Pustolovščine mlade učitelje. 28-letna učiteljica Natalija Teržič je v Suboticu, Novem Sadu in Somboru na rafiniran način osleparila več ljudi, v drugih krajih se je na izdajala za šolsko nadzornico. Tako se je te dni zgodaj zjutraj pojavila v Dobruni elegantna dama, odšla naravnost v ljubljansko šolo, zbudila oba učitelja in se jima predstavila kot šolska nadzornica. Zahtevala je, da ji odstopita sobo. Njen energičen nastop je učitelja prepričal, da gre res za šolsko nadzornico. Ob 9. zjutraj je prišla »nadzornica« k pouku Njen nastop se je učiteljem končno združil sumljiv in telefončno sta obvestila okrajnega predstojnika v Višogradu. Ta se je z avtomobilom odpeljal v Dobruno in zahteval od nadzornice, naj se legitimira. Ugotovili so, da ima ponarejene listine in so jo arretirali. Pri preiskavi so ugotovili, da jo zasedle oblasti, ker je v Kumanevom ubila svojega ljubčka v pobegnila, poleg tega je pa osleparila več učiteljev in učiteljic v Novem Sadu, Suboticu in drugod. Izročili so jo sodišču.

— Ciril Metodova podružnica v Litiji priredi »Svetičev večer« dne 12. aprila t. l.

— Samoraz sredi vokopljive. V soboto zjutraj se je v Osijeku ustrelil vokopljiv direktor bolniške blagajne Nikolaj Klemm, star še 44 let. Težko ranjenega

so prepeljali v bolnico, kjer je pa še istega dne umrl. Vzrok samorazu ni znan, domnevajo pa, da se je Klemm ustrelil zato, ker so ga vpopojili in ker je bil zelo zadošen.

Iz Ljubljane

— Ij Poročila sta se odvetnik v Ljubljani g. dr. Ferdinand Majaron, sin predsednika odvetniške zbornice in prvega častnega doktorja naše univerze g. dr. Daniela Majarona in gdc. Marija Renata Tost, hčerka ravnatelja Kreditnega zavoda g. Avgusta Tostega. Priči sta bili g. banski načelnik dr. Leo Stare in ravnatelji papirnic Vevč v Zagrebu Egon Srebre. Mladina zakončema želimo obilo sreče!

— Ij Ljudska univerza za obrtniške dejavnosti. Za danes zvečer napovedano predavanje za obrtniške vajence se ne bo vršilo, ker je »dvorana Mestnega doma« nujno odzdana. Z ozirom na to, da je danes teden praznik, se bo vršilo prihodnje predavanje še dne 13. aprila ob pol 7. uri zvečer.

— Ij VI interna produkcija gojencev drž. konservatorija v Ljubljani bo v torek, dne 31. t. m. ob 6. uri pop. v Filharmonični dvorani. Vstop prost.

— Ij Pianist Ivan Noč si je deloma radi svoje izvrstne igre, deloma pa vsled skrbnega izbranega sporedov pridobil svojo stalno koncertno publiko, ki z velikim veseljem poseča njegove koncerne. Letošnji njegov koncert bo v sredo, dne 1. aprila ob 20. uri v Filharmonični dvorani z izvrstnim, deloma popolnoma novim programom, nakar še posebno opozariamo vse njegove prijatelje in čestilce. Predprodaja v Matični knjigarni.

— Ij Samo še danes ob pol treh pop. Chaplin v kinu »Dvor«. Chaplinova šabloniga »Chaplin kot natakar« se bo predvajala na splošno željo občinstva še danes nepreklicno zadržnik, ob pol 3. pop. v kinu »Dvor« na kar opozariamo vse tiste, ki si še niso ogledali sijajne burke velikega umetnika!

— Ij Sočani! Vabimo vas, da se udeležite polnočnega pogreba člena g. Petra Stepiča, ki se vrši jutri ob 3. uri pop. iz Trne ulice 6 (Sp. Šiška) na pokopališče k sv. Križu. — Odbor.

— Ij Pevec Lj. Zvona! V torek popoldne zvečer se udeležimo korporativno z zastavo pogreba našega ustanovnega v podpornega člena ter dobrotnika društva g. Petra Stepiča. Zbirališče točno ob tričetrti na 3. pred pokopnikovim domom v Tržni ulici, Ljubljana VII. — Odbor.

— Ij Sramej, sportne in modne, krvavate in nogavice, v krasni izbirki in najcenejši pri Šterk nast. Karničnik, Stari trg 18.

Iz Celja

— Neocenjeno predavanje univerzitetnega profesorja dr. Jesenka iz Ljubljane je odpovedano. Prihodnje predavanje na ljudske univerzi v Celju se bo vršilo v ponedeljek 13. aprila.

— Razglas. Na podlagi odredbe ministra socijalne politike in narodnega zdravja ter razpisa banske uprave dravskih banovin v Ljubljani in pravilnika za izvrševanje zakona o nadzoru nad živilki, se opozarijo trgovci in obrtniki, da je strogo prepovedano za zavirjanje vseh živiljenjskih potrebščin uporabljati časopisni, popisan ali star papir. V to svetu se mora uporabljati izključno le popolnoma čist in brezhiben papir. — Mestno načelstvo Celje.

— Čekalite telefonske in telegrafiske sekcije v Celju. V noči od 31. marca na 1. aprila t. l. bo prenehala po nalogu ministra poslovati celjska XXXV. telefonska telegrafika tehnična terenska sekcija. Ves njen obširni delokrov — oskrbovali in vzdrževati je morala okrog 760 km telefonskih in telegrafiskih prog na teritoriju vse bivše Spodnje Štajerske — bo potem vstane ali oblezni na veliko noč. Morda se tudi baš zaradi tega imenuje ta nedelja cvetna. Tudi to bi bilo zanimivo vedeti, kaj pravimo prav za prav nedelji pred veliko nočjo, da je cvetna. Zaradi butar menda ne, vsaj ljubljanskih ne, ker te ne cvetajo, čeprav so rumene in pisane kot močeradi in zelenici. Težko je povedati, kaj njen cvet na cvetno nedeljo zaradi česa je ta nedelja cvetna. Pa pustimo to in recimo, da je bila včerajšnja nedelja v resničnosti cvetna, četudi ne po pravici. In kot rečemo, v resničnosti s to nedeljo marsikaj cestni, kako odcvete, je seveda druga stvar. Vse to ni ves res.

Najprej moramo namreč ugotoviti, naj je bilo tako ali tako, naj je bila včerajšnja celjska nedelja, vesela ni bila, bila je kljub vsemu poštna, kljub butaram kislia, še solnce je bilo skop, sploh pa vrag vedi, kaj je kje cvetelo in kaj je bilo vse, cvetno in nedeljsko, kajti na kratko se lahko reče, da je bila včeraj v Ljubljani samo pristno nedeljski dolgčas.

V resnici pa tudi ni bilo tako žalostno kot se nam zdi na prvi pogled. Ljudje so sicer res v velikih skrbih, ker je velika noč takoreč že pred durmi ter so zaradi tega dokaj bolj čemerikav in potuhajeni; moramo namreč pomisliti, da ljudje velikih teden navadno poleg vsega drugega čistijo tudi stanovanja, prav tako kot plesne močnike, velike želte imajo, ruse ali ščurke in pajke preganjajo, nekateri se ta teden tudi privč opokopijo po dolgi zimi in sploh imajo toliko raznega nevšečnega dela, da je njih sitnos umiljiva, nikakor jih pa ne cvetajo medleti krivic. Res je, da ni bilo včeraj videti na ulicah mnogo cvetočih obrazov, je bil pač dan butar, toda če se vzame, tudi butare so na prvi pogled cvetote, butar je pa bilo mnogo in sicer največ seveda dopoldne. Pravijo, da se s takšno stvarjo oseči otroki. Zakaj ne. Nekateri so res mahali z omeli kar blaženi po cestah, zlasti tisti, ki so jih imeli bogato obložene s pomarančami. Pa tudi nekateri stare ženice so prenasale butare tako slovensko in samozavestno, kot da nosijo bandere, in še bolj junaska kot nosijo naši Janezi kranjske male.

Da, kot rečemo, velik je pomen cvetne nedelje, saj sreča in blaženost nista posredniški pomen za ljudi. Vedeti moramo namreč, da je postavljanje z butarami svojevrstna parada za nekaterje ter da ne more nobeno živo bitje živeti brez parade, postavljanja. In kaj bi naj rekli o paradiranju z butarami, ko je pa to povsem vsega tudi tradicija. Srečni pa niso zaradi nje le nekateri, temveč mnogi, ne izvzemši branjev in izdelovalcev butar.

Kar se izdelovalcev butar tice, moramo sicer resnici na ljubo povedati, da njih sedem leta ni bila popolna, o čemer se je lahko prepričal vsak v soboto zvečer in včeraj dopoldne. Mnogo umetnic je namreč ostalo kljub nizkim cen

C. G. Norris.

89

Vroča kri

Roman.

— Da, milostiva gospa, seveda. Ta-
koj bo vse storjeno. Le urno, fanta!
Z izurenjeni rokami sta streža-
dyvinila Mihaela, zavila sta ga v bele
odeje in položila na nosilnico; potem
sta zapela jermena in odnesla bolnika
po stopnicah.

Zelda in Miranda sta stopali počasi
za njima. Bilo je sicer že pozno, ven-
dar je pa stalo nekaj radovednežev
okrog rešilnega avtomobila. Bolnika so
položili v avtomobil, zdravnik je sedel
k njemu, streža sta zlezla na kozla in
vrata so se počasi zaprla; še enkrat je
pretresel Zeldi Mihaelov kašelj.

V bolnici je vladala grobna tišina, di-
šalo je po lekih. Zeldi je energično
pregnala spomin na nedavno pretek-
lost: Bolyston, Emergency — City-
in County-bolnica v San Franciscu, so-
ba št. 35! Usmiljenke, duhovniki in sveti
izreki so ustvarjali v čakalnici versko
atmosfero.

Črno oblečena usmiljenka je prišla
naproti in s svojim dostojaštvom mi-
rom se je takoj prikupila Zeldi. Zeldi
ji je pojasnila vzrok tako poznega pose-
ta in ji opisala bedo, v kateri je našla
Mihaela.

— Želim, da bi ne ležal v navadni
bolniški sobi — je dejala usmiljenki; —
ne, tega nočem. Bolniške sobe so groz-
ne, strašne, ta misel bi mi bila nezno-
na. Saj bom vse plačala. Bolan je in moj
prijatelj je — kakor da mi je brat; po-
znala sem njegovo mater ... Dobi naj
naj... najboljšo sobo, posebno strežni-
co in zanesljivega zdravnika.

— Zdravnik našega oddelka doktor
Dwight je izborn, — je odgovorila
usmiljenka dobrodošno.

— Je zdaj tu?

— Ne; pride vedno šele zjutraj. Do
jutra bom pa že sama skrbno stregla
vašemu prijatelju.

— Kdaj pa pride dr. Dwight?

— Med deveto in deseto; odvisno je
od tega, kako dolgo je zaposlen z ope-
racijami. Če želite, ga bom pa kar sa-
ma prosila, naj takoj pregleda vašega
prijatelja.

— Prosim, zelo sem vam hvaležna.
In prosim vas, skrbite dobro zanj. Mis-
lim, da je ime pre malo jesti. Morda je
celo lačen!

— Lahko se zanesete, da mu bomo
dobro stregli. Izvolute mi povedati sa-
mo bolničko ime in naslov. Kdo pa
jamči zanj?

— Jaz.

— Že prav, toda od kod naj vem,
kdo ste in kje vas morem najti.

Njeno ime, ki je bilo pognoalo mlade-

ga zdravnika kvišku, ni pomenilo črno
oblečeni usmiljenki nič; mirno ga je
vpisala v odprto knjigo in zabeležila na-
slov hotela.

Na dr. Dwightha je pa drugo jutro
njeno ime le napravilo vtis. Poiskal jo
je v čakalnici, bil je plešast, prijazen
mož resnih, odmerjenih kretenj in lepih,
inteligentnih oči.

— Ste vi dama, ki bi rada govorila
z menoj v zadevi bolnika, katerega so
pripljali ponobi? — je vprašal.

Ko je prikimalo, jo je spoštljivo po-
gledal, potem je pa pazljivo poslušal,
kar mu je pravila o Mihaelu in njegovem
življenju. Tu pa tam jo je presene-
čeno pogledal, vmes je pa vzpodbujo-
je mrmral:

— Him, him, seveda, seveda.

Ko je zaključila svoje pripovedova-
nje, je namršil obrvi.

— Da—a, — je dejal. — Nekaj dni
ga bo treba opazovati. X-žarki in redno
meriti temperaturo — obtok krvi je
slab.

— Saj menda ni tako hudo?

Zdravnik je skomignil z rameni.

— To se ne ve. Take primere je
treba nekaj časa opazovati. — Dobro-
dušno se je nasmejalo.

Odgovorila je zmedeno:

— Da, seveda. Smili se mi, ker nima
žive duše, ki bi skrbela zanj.

— Razumem, — je dejal, — temeljito
ga preiščemo in čim bomo točno ve-
deli, kaj mu je, vas obvestim.

— Hvala — iskrena hvala, gospod
doktor ... Ali smem za trenutek k nje-
mu?

— Seveda. Predno odidete, me pa
obvestite, kam naj vam sporočim rez-
ultat pregleda.

Mihaela je našla v prijazni sobici z
okni na dvorišče. Usmiljenka ji je od-
prla. Mihael je ležal na visoki bolniški
postelji; zatisnjene oči so mu tičale glo-
boko v duplinah, glava je bila sklonjena
nazaj in počivala je na nizki blazinici,
dihal je slab, kratko in hropec. Bra-
do je imel močno poraščeno s svetlo-
rjavimi kocinami, njegovi lasje so pa-
bili zdaj gladko počesani in na sebi je
imel belo bolniško srajco. Zeldi je sto-
pila molče k vnožju postelje in se za-
gledala v Mihaelov obraz. Kašelj —
kašelj — kašelj. Njegovo telo se je stre-
sal in zvijalo v silnih krčih.

Ko je bil napad pri kraju, se je na-
smehnil in njegov obraz je bil zopet tak
kot takrat, ko sta se prvič videla.

— Hallo! — je zasepetal, toda že to
je zadostovalo, da ga je začel iznova
dušiti kašelj.

Prijela ga je za vročo roko, se je na-
božala. Mihael se je pa samo smehjal
s svojimi trudnimi očmi, ki so se one-
moglo odpirale in zatiskale. Čemu tudi
besede, je pomisli. Pobožala ga je po
glavi in mu pogledala lase s čela, ne da
bi izpustila njegovo vročo roko.

Na dr. Dwightha je pa drugo jutro
njeno ime le napravilo vtis. Poiskal jo
je v čakalnici, bil je plešast, prijazen
mož resnih, odmerjenih kretenj in lepih,
inteligentnih oči.

— Ste vi dama, ki bi rada govorila
z menoj v zadevi bolnika, katerega so
pripljali ponobi? — je vprašal.

Ko je zaključila svoje pripovedova-
nje, je namršil obrvi.

— Da—a, — je dejal. — Nekaj dni
ga bo treba opazovati. X-žarki in redno
meriti temperaturo — obtok krvi je
slab.

— Saj menda ni tako hudo?

Zdravnik je skomignil z rameni.

— To se ne ve. Take primere je
treba nekaj časa opazovati. — Dobro-
dušno se je nasmejalo.

Odgovorila je zmedeno:

— Da, seveda. Smili se mi, ker nima
žive duše, ki bi skrbela zanj.

— Razumem, — je dejal, — temeljito
ga preiščemo in čim bomo točno ve-
deli, kaj mu je, vas obvestim.

— Hvala — iskrena hvala, gospod
doktor ... Ali smem za trenutek k nje-
mu?

— Seveda. Predno odidete, me pa
obvestite, kam naj vam sporočim rez-
ultat pregleda.

Mihaela je našla v prijazni sobici z
okni na dvorišče. Usmiljenka ji je od-
prla. Mihael je ležal na visoki bolniški
postelji; zatisnjene oči so mu tičale glo-
boko v duplinah, glava je bila sklonjena
nazaj in počivala je na nizki blazinici,
dihal je slab, kratko in hropec. Bra-
do je imel močno poraščeno s svetlo-
rjavimi kocinami, njegovi lasje so pa-
bili zdaj gladko počesani in na sebi je
imel belo bolniško srajco. Zeldi je sto-
pila molče k vnožju postelje in se za-
gledala v Mihaelov obraz. Kašelj —
kašelj — kašelj. Njegovo telo se je stre-
sal in zvijalo v silnih krčih.

Ko je bil napad pri kraju, se je na-
smehnil in njegov obraz je bil zopet tak
kot takrat, ko sta se prvič videla.

— Hallo! — je zasepetal, toda že to
je zadostovalo, da ga je začel iznova
dušiti kašelj.

Prijela ga je za vročo roko, se je na-
božala. Mihael se je pa samo smehjal
s svojimi trudnimi očmi, ki so se one-
moglo odpirale in zatiskale. Čemu tudi
besede, je pomisli. Pobožala ga je po
glavi in mu pogledala lase s čela, ne da
bi izpustila njegovo vročo roko.

Na dr. Dwightha je pa drugo jutro
njeno ime le napravilo vtis. Poiskal jo
je v čakalnici, bil je plešast, prijazen
mož resnih, odmerjenih kretenj in lepih,
inteligentnih oči.

— Ste vi dama, ki bi rada govorila
z menoj v zadevi bolnika, katerega so
pripljali ponobi? — je vprašal.

Ko je zaključila svoje pripovedova-
nje, je namršil obrvi.

— Da—a, — je dejal. — Nekaj dni
ga bo treba opazovati. X-žarki in redno
meriti temperaturo — obtok krvi je
slab.

— Saj menda ni tako hudo?

Zdravnik je skomignil z rameni.

— To se ne ve. Take primere je
treba nekaj časa opazovati. — Dobro-
dušno se je nasmejalo.

Odgovorila je zmedeno:

— Da, seveda. Smili se mi, ker nima
žive duše, ki bi skrbela zanj.

— Razumem, — je dejal, — temeljito
ga preiščemo in čim bomo točno ve-
deli, kaj mu je, vas obvestim.

— Hvala — iskrena hvala, gospod
doktor ... Ali smem za trenutek k nje-
mu?

— Seveda. Predno odidete, me pa
obvestite, kam naj vam sporočim rez-
ultat pregleda.

Mihaela je našla v prijazni sobici z
okni na dvorišče. Usmiljenka ji je od-
prla. Mihael je ležal na visoki bolniški
postelji; zatisnjene oči so mu tičale glo-
boko v duplinah, glava je bila sklonjena
nazaj in počivala je na nizki blazinici,
dihal je slab, kratko in hropec. Bra-
do je imel močno poraščeno s svetlo-
rjavimi kocinami, njegovi lasje so pa-
bili zdaj gladko počesani in na sebi je
imel belo bolniško srajco. Zeldi je sto-
pila molče k vnožju postelje in se za-
gledala v Mihaelov obraz. Kašelj —
kašelj — kašelj. Njegovo telo se je stre-
sal in zvijalo v silnih krčih.

Ko je bil napad pri kraju, se je na-
smehnil in njegov obraz je bil zopet tak
kot takrat, ko sta se prvič videla.

— Hallo! — je zasepetal, toda že to
je zadostovalo, da ga je začel iznova
dušiti kašelj.

Prijela ga je za vročo roko, se je na-
božala. Mihael se je pa samo smehjal
s svojimi trudnimi očmi, ki so se one-
moglo odpirale in zatiskale. Čemu tudi
besede, je pomisli. Pobožala ga je po
glavi in mu pogledala lase s čela, ne da
bi izpustila njegovo vročo roko.

Na dr. Dwightha je pa drugo jutro
njeno ime le napravilo vtis. Poiskal jo
je v čakalnici, bil je plešast, prijazen
mož resnih, odmerjenih kretenj in lepih,
inteligentnih oči.

— Ste vi dama, ki bi rada govorila
z menoj v zadevi bolnika, katerega so
pripljali ponobi? — je vprašal.

Ko je zaključila svoje pripovedova-
nje, je namršil obrvi.

— Da—a, — je dejal. — Nekaj dni
ga bo treba opazovati. X-žarki in redno
meriti temperaturo — obtok krvi je
slab.

— Saj menda ni tako hudo?

Zdravnik je skomignil z rameni.

— To se ne ve. Take primere je
treba nekaj časa opazovati. — Dobro-
dušno se je nasmejalo.

Odgovorila je zmedeno:

— Da, seveda. Smili se mi, ker nima
žive duše, ki bi skrbela zanj.

— Razumem, — je dejal, — temeljito
ga preiščemo in čim bomo točno ve-
deli, kaj mu je, vas obvestim.

— Hvala — iskrena hvala, gospod
doktor ... Ali smem za trenutek k nje-
mu?

— Seveda. Predno odidete, me pa
obvestite, kam naj vam sporočim rez-
ultat pregleda.

Mihaela je našla v prijazni sobici z
okni na dvorišče. Usmiljenka ji je od-
prla. Mihael je ležal na visoki bolniški
postelji; zatisnjene oči so mu tičale glo-
boko v duplinah, glava je bila sklonjena
nazaj in počivala je na nizki blazinici,
dihal je slab, kratko in hropec. Bra-
do je imel močno poraščeno s svetlo-
rjavimi kocinami, njegovi lasje so pa-
bili zdaj gladko počesani in na sebi je
imel belo bolniško srajco. Zeldi je sto-
pila molče k vnožju postelje in se za-
gledala v Mihaelov obraz. Kašelj —
kašelj — kašelj. Njegovo telo se je stre-
sal in zvijalo v silnih krčih.

Ko je bil napad pri kraju, se je na-
smehnil in njegov obraz je bil zopet tak
kot takrat, ko sta se prvič videla.

— Hallo! — je zasepetal, toda že to
je zadostovalo, da ga je začel iznova
dušiti kašelj.

Prijela ga je za vročo roko, se je na-
božala. Mihael se je pa samo smehjal
s svojimi trudnimi očmi, ki so se one-
moglo odpirale in zatiskale. Čemu tudi
besede, je pomisli. Pobožala ga je po
glavi in mu pogledala lase s čela, ne da
bi izpustila njegovo vročo roko.

Na dr. Dwightha je pa drugo jutro
njeno ime le napravilo vtis. Poiskal jo
je v čakalnici, bil je plešast, prijazen
mož resnih, odmerjenih kretenj in lepih,
inteligentnih o